

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 68/19

Luksemburg, 27 maja 2019 r.

Wyroki w sprawach połączonych C-508/18 OG (Prokuratura w Lubece)
i C-82/19 PPU PI (Prokuratura w Zwickau), oraz wyrok w sprawie
C-509/18 PF (Prokurator generalny Litwy)

Prokuratury niemieckie nie zapewniają wystarczającej gwarancji niezależności od władzy wykonawczej, aby móc wydać europejski nakaz aresztowania

Prokurator generalny Litwy zapewnia natomiast taką gwarancję niezależności

Dwóch obywateli litewskich i obywatel rumuński sprzeciwiają się przed sądami irlandzkimi wykonaniu europejskich nakazów aresztowania wydanych przez prokuratury niemieckie i prokuratora generalnego Litwy do celów przeprowadzenia postępowania karnego. Obywatelom tym zarzuca się czyny zakwalifikowane jako zabójstwo i ciężkie uszkodzenie ciała (OG), kradzież z bronią w ręku (PF) oraz kradzież zorganizowana lub kradzież z bronią w ręku (PI).

Trzy osoby, o których mowa, podnoszą, że prokuratury niemieckie oraz prokurator generalny Litwy nie są organami właściwymi do wydania europejskiego nakazu aresztowania, ponieważ nie są „organami sądowymi” w rozumieniu decyzji ramowej w sprawie europejskiego nakazu aresztowania¹. W odniesieniu do prokuratur niemieckich OG i PI podnoszą w szczególności, że nie są one niezależne od władzy wykonawczej, zważywszy że objęte są hierarchiczną strukturą administracyjną kierowaną przez ministra sprawiedliwości, w związku z czym istnieje ryzyko ingerencji politycznej.

Supreme Court (sąd najwyższy, Irlandia) oraz High Court (wysoki trybunał, Irlandia) zwróciły się w tym kontekście do Trybunału Sprawiedliwości o dokonanie wykładni decyzji ramowej. Ponieważ PI znajduje się na podstawie wydanego przeciwko niemu europejskiego nakazu aresztowania w areszcie w Irlandii, Trybunał uwzględnił złożony przez High Court wniosek o rozpoznanie dotyczącego go odesłania prejudycjalnego w trybie pilnym.

W ogłoszonych dzisiaj wyrokach Trybunał orzekł, że pojęcie „wydającego nakaz organu sądowego” w rozumieniu decyzji ramowej nie obejmuje prokuratur państwa członkowskiego, takich jak prokuratury w Niemczech, które są narażone na ryzyko podlegania, bezpośrednio lub pośrednio, indywidualnym poleceniom lub instrukcjom ze strony organu władzy wykonawczej, takiego jak minister sprawiedliwości, w ramach podejmowania decyzji w sprawie wydania europejskiego nakazu aresztowania.

Natomiast pojęcie to obejmuje prokuratora generalnego państwa członkowskiego, takiego jak prokurator generalny Litwy, który, chociaż pod względem strukturalnym jest niezależny od władzy sądowniczej, to jest on właściwy w zakresie prowadzenia postępowania karnego i którego status w tym państwie członkowskim zapewnia mu gwarancję niezależności od władzy wykonawczej w ramach wydawania europejskiego nakazu aresztowania.

Trybunał przypomniał przede wszystkim, że europejski nakaz aresztowania stanowi pierwszy konkretny środek w dziedzinie prawa karnego wprowadzający zasadę wzajemnego uznawania, która sama w sobie opiera się na zasadzie wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi. Te dwie zasady mają fundamentalne znaczenie, gdyż umożliwiają one utworzenie i utrzymywanie przestrzeni bez granic wewnętrznych.

¹ Decyzja ramowa Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz.U. 2002, L 190, s. 1), zmieniona decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. (Dz.U. 2009, L 81, s. 24).

Zasada wzajemnego uznawania zakłada, że powinny być wykonywane wyłącznie europejskie nakazy aresztowania, które spełniają wymogi ustanowione w decyzji ramowej. Tak więc, ponieważ europejski nakaz aresztowania stanowi „orzeczenie sądowe”, to powinien w szczególności zostać wydany przez „organ sądowy”.

O ile, zgodnie z zasadą autonomii proceduralnej, państwa członkowskie mogą wyznaczyć na mocy ich prawa krajowego „organ sądowy” właściwy do wydania europejskiego nakazu aresztowania, o tyle znaczenie i zakres tego pojęcia nie mogą zostać pozostawione ocenie każdego z państw członkowskich, lecz powinny być jednolite w całej Unii.

Prawdą jest, że pojęcie „organu sądowego” nie oznacza wyłącznie sędziów lub sądów państwa członkowskiego, ale może obejmować, w szerszym sensie, organy uczestniczące w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych tego państwa członkowskiego, w odróżnieniu, w szczególności, od ministerstw lub służb policji, które należą do władzy wykonawczej.

Zdaniem Trybunału zarówno prokuratury niemieckie jak i prokuratora generalnego Litwy, które to organy odgrywają zasadniczą rolę w prowadzeniu postępowań karnych, można uznać za organy uczestniczące w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych.

Jednakże, **organ odpowiedzialny za wydanie europejskiego nakazu aresztowania powinien działać w sposób niezależny w ramach wykonywanych przez niego zadań, nawet w przypadku, gdy nakaz ten opiera się na krajowym nakazie aresztowania wydanym przez sędziego lub sąd.** Z tego tytułu powinien on być w stanie wypełniać te zadania w sposób obiektywny, z uwzględnieniem wszystkich dowodów obciążających i odciążających, nie będąc przy tym narażonym na ryzyko, że jego uprawnienia decyzyjne będą podlegały poleceniom lub instrukcjom zewnętrznym, w szczególności ze strony władzy wykonawczej, tak by nie było żadnych wątpliwości co do tego, że decyzja o wydaniu europejskiego nakazu aresztowania jest podejmowana przez ten organ, a nie ostatecznie przez wspomnianą władzę.

W odniesieniu do prokuratur w Niemczech Trybunał stwierdził, że ustawa nie wyklucza, że decyzja o wydaniu europejskiego nakazu aresztowania może w konkretnym przypadku podlegać instrukcjom ministra sprawiedliwości danego kraju związkowego. A zatem wydaje się, że prokuratury te nie spełniają jednego z wymogów koniecznych do tego, aby można je było uznać za „wydające nakaz organy sądowe” w rozumieniu decyzji ramowej, czyli wymogu zapewnienia wykonującemu taki nakaz aresztowania organowi sądowemu gwarancji, że w ramach wydawania wspomnianego nakazu prokuratura działała w sposób niezależny.

Natomiast wydaje się, że prokuratora generalnego Litwy można uznać za „wydający nakaz organ sądowy” w rozumieniu decyzji ramowej, ponieważ jego status w tym państwie członkowskim zapewnia nie tylko obiektywność wypełnianych przez niego zadań, ale także przyznaje mu gwarancję niezależności od władzy wykonawczej w ramach wydawania europejskiego nakazu aresztowania. Jednakże przedłożone Trybunałowi akta sprawy nie pozwalają na ustalenie, czy decyzje tego prokuratora o wydaniu europejskiego nakazu aresztowania mogą być zaskarżane w sposób spełniający w pełni wymogi związane ze skuteczną ochroną sądową, czego ustalenie należy do Supreme Court.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

Pełny tekst wyroków ([C-508/18](#) i [C-82/19](#), a także [C-509/18](#)) jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106